

A HTMT HÍREI

Könyvbemutató a 13. Kolozsvári Magyar Napokon

TK Kisebbségkutató Intézet a Kriterion Könyvkiadónál megjelenő 20. század könyvsorozat két új kötetét a Kolozsvári Magyar Napok keretében mutatja be Bárdi Nándor, Gidó Attila, valamint a két szerző, Kulcsár Beáta és Kiss Ágnes. Kulcsár Beáta: „Adónyomorítás miatt zárva” Egy nagyváradi család története (1858–1944). Kriterion–EME. A kötet az alábbi kérdésekre próbál választ találni: Kik voltak a Weiszlovitsok és a Vaiszlovichok? Hogyan emelkedtek Nagyvárad dualizmuskori gazdasági elitjébe? Hogyan alkalmazkodtak – különösen Vaiszlovich Emil – az impériumváltásokhoz (1920, 1940), a folyamatosan változó viszonyokhoz? Hogyan lett a krakélerből magyar ellenálló, majd zsidó? Miért volt fontos Vaiszlovich Emil személye nemcsak szűkebb környezete, de az erdélyi magyarság és az erdélyi románság számára is? [...] Kiss Ágnes: Finomhangolás. Koordináció és kontroll a szovjet típusú cenzúrendszerekben. Romániai példák (1949–1989) Kriterion–EME, Kolozsvár...” Forrás: ELKH.hu: [teljes cikk >](#)

SZLOVÁKIA/FELVIDÉK

Konferencia: A Honti Múzeum a kettős évforduló tükrében

2022. augusztus 13-án immár tizenkilencedik alkalommal szervezték meg az Ipoly-napot. A Honti Múzeum és Galéria Baráti Köre által életre hívott [...] eseményt a 2021-ben teljes felújításon átesett Pongrácz Lajos Községi Házban tartották. [...] Az egykor állatorvosként tevékenykedő helytörténész, Márton István a 2021 októberében megjelent kötetét, Az ipolyi Hollywoodot mutatta be. [...] Kiss László helytörténész, orvostörténész az MTA köztestületének külső tagja a Hont megyei Állatvédelmi Egyesület 1909-es megalakulásának körülményeit részletezte. [...] Az Ipoly menti témákról szóló konferencia következő előadója Batizi Zoltán régész volt. [...] Pálinkás Tibor, a Honti Múzeum és Simonyi Lajos Galéria igazgatója két évforduló (a Honti Múzeum 1902-es alapítása és az 1992-es újraalapítás) kapcsán elevenítette fel a helyi történelem egy-egy fontos eseményét. [...] Az előadássorozat utolsó előadójaként Kapusta Krisztina kapott szót, aki a város északi részén található ortodox zsidótemető történetéről és az ott zajló kutatásairól számolt be...” Forrás: Ma7.sk: [teljes cikk >](#)

Beszélgetés: Puntigán József, helytörténész

A losonci Phoenix Lutetia Polgári Társulás 2012-től szervez városnéző sétákat Losoncon és környékén. Az ötletadó Puntigán József – a társulás elnöke – egyetemi tanulmányai után visszatért szülővárosába, és bekerült a helyi lokálpatrióták egy csoportjába (Böszörményi István tanár, Krúdy Gábor, a Losonci Műemlékvédelmi Hivatal egykori vezetője, Hermer Ödön fényképész, Súlyom László helytörténész stb.), akik megihlették őt, és felkeltették benne a város múltja iránti érdeklődést. [...] Puntigán József számos helytörténeti kötet, kiadvány és cikk szerzője, illetve társszerzője, gyakran szerkesztője. A teljesség igénye nélkül kutatta (és kutatja) a város, a helyi zsidó hitközség, a református temető, a losonci gimnázium, a mai Kármán József Alapiskola és Óvoda, a Losonci Teológiai Szeminárium történetét és kiemelt személyiségek, például a Kubinyiak vagy Gyurkovits Ferenc, Bacskai Béla, Varga Ervin, Csontváry festőművészek életét...” Forrás: Napunk.sk: [teljes cikk >](#)

A hétvégén zajlott az idei Nagyboldogasszony búcsú a nyitrai kálvárián

E hétvégén zajlott az idei Nagyboldogasszony búcsú a nyitrai kálvárián, melyre a zoboraljai magyar hívek nagy tömege sereglett. A legészakibb magyar nyelvhatár – Zoboralja – e magyar szórványsziget hívei számára a mostani búcsú nagy jelentőségű volt, mert a Nagyboldogasszony ünnepének előesti szentmiséjét a magyar főpástorral Erdő Péter Esztergom-Budapesti érsekkel, a szentmise főcelebránsával együtt ünnepelhették...” Forrás: Felvidek.ma: [teljes cikk >](#)

SZERBIA/VAJDASÁG

Folytatódtak a tüntetések Vajdaság-szerte

Nem egyeztek meg a gazdák és a kormány képviselői. A gazdák azt mondták, az alacsony felvásárlási árak, a magas üzemanyag- és műtrágya árak, továbbá a vízlecsapolási illeték miatt elégedetlenek. [...] Az állam nem határozhatja meg és garantálhatja a

napraforgó árát, de tárgyalhat a kereskedelmi árrésről - mondta Ana Brnabić...” Forrás: Pannonrtv.com: [teljes cikk >](#) [teljes cikk 2 >](#)

Kettős ünnep a szenttamási Gion Nándor Emlékházban

Kettős ünnep színhelye volt vasárnap a szenttamási Gion Nándor Emlékház. A program első részében kiosztották az idei Gion Nándor Regény- és Novellapályázat díjait, a második részben pedig felavatták az író mellszobrát. [...] 2012 óta hirdet meg regény- és novellapályázatot az emlékház. [...] Gion Nándor mellszobra Szilágyi László szobrászművész alkotása és a Magyar Nemzeti Tanács támogatásával készült el...” Forrás: Magyarszo.rs: [teljes cikk >](#)

Fujkin István a Kék bagoly képsorozatát mutatta be Horgoson

Fujkin István újabb művészi kihívásokat keresve települt át Kanadába 1997-ben. A zene ezután sem vált a számára közömbössé, sőt, ebben az időben kezdett munkássága, mint “Fujkin’s Music Vision” ismertté válni... [...] Kanadában ismerkedett meg a művész az indián kultúrával, s ennek számos eleme, eszköze, valamint spiritualitása, az indiánok történelme, zenei hagyománya elragadták művészi képzelőerejét...” Forrás: Vajma.info: [teljes cikk >](#)

Múltidéző: Kersch Ferenc egyházkarnagy nagybecskereki éveiről

Kersch Ferenc Liszt tanítványa volt, az egyházi zene elkötelezettje, kiváló karnagy és zeneszerző, gimnáziumi tanár és dalárdavezető, aki egy teljes évtizedet (1876—1886) töltött Nagybecskerekben, élénkítve és gyarapítva a város zenei életét. [...] Pályafutása 1853-ban Bácsalmásról indult, ahol apja kántortanító volt, így az első zenei oktatást is tőle kapta. 1874-ben ismerkedett meg Liszt Ferencsel, aki felismerte benne a nagy tehetséget, és ingyen taníttatta. [...] A Nagybecskereki Magyar Dalárda (az első nagybecskereki magyar dalegylet) 1879. október 26-án alakult meg százhusz működő és pártoló taggal. Kersch Ferencet, aki akkor már jeles egyházi karnagy és zeneszerző hírében állott, közfelkiáltással választották meg a dalárda karmesterének. [...] A cikk szerzője Németh Ferenc, az MTA köztestületének külső tagja...” Forrás: Hetnap.rs: [teljes cikk >](#)

ROMÁNIA/ERDÉLY

Felmérés: A diákok több mint háromnegyede gondolja, hogy szükséges a szexuális nevelés tantárgy

A World Vision Románia az új közoktatási törvény tervezetével kapcsolatban átfogó közvélemény-kutatást végzett a romániai diákok körében, ahol kiderült: a tanulók nagy érdeklődéssel követik az oktatásügyi minisztérium reformintézkedéseit. [...] Többségüknek nem tetszene a módosított érettségi írásbeli és az „Életre nevelés” tantárgy keretében legtöbbször a pénzügyi ismereteket választanák. A felmérésben megkérdezett diákok döntő többsége érvelt ugyanakkor amellett, hogy a szexuális nevelés tantárgy kötelező kellene legyen (77 százalék). [...] A közoktatásról szóló törvény prioritásait illetően a legtöbbször a digitalizációt jelölték meg a legfontosabb tényezőként...” Forrás: Transtelex.ro: [teljes cikk >](#)

Riport: Szárazság veszélyezteti az ideai termést

Az ország 33 megyéjéből származó adatok szerint 329 680 hektárra nőtt az aszály sújtotta termőföldek területe Romániában – közölte tegnap a mezőgazdasági és vidékfejlesztési minisztérium. [...] Egyelőre még nem tudni, hogy mennyire károsultak a gazdák, illetve, hogy a szétszórt ültetvényeknek mekkora kárát látjuk majd a piacgazdaságban. A Transtelex által megkérdezett falugazdászok egyöntetű véleménye, hogy az ideai szárazság főként a tavaszi vetésnek tett károsítást, azok jártak csak igazán rosszul, akik mondjuk kimondottan kukoricát vetettek. Összefoglalónkban kitérünk még a kompenzációs mechanizmusokra (jobban mondva azoknak a hiányára), de az öntözőrendszerek körül kialakult vitákra is. [...] Évek óta nyári sláger az öntözőrendszerek körüli vita. [...] A hagyományos módszer alapján, vízpumpák segítségével vonták volna ki a talajvizet, hogy a megművelt földeket locsolják. Csakhogy az Európai Bizottság kategorikusan kijelentette: nem adnak pénzt olyan korszerűtlen technikára alapozó öntözőrendszerek kialakítására, amelyek hosszú távon károsak a környezetre és elsvatagosodáshoz vezetnek...” Forrás: Transtelex.ro: [teljes cikk >](#) [teljes cikk 2 >](#)

Beszélgetés: Az RMDSZ és a történelmi magyar egyházak egyeztettek az oktatási törvénytervezetről Kolozsváron

Maratoni megbeszélésre került sor csütörtökön Kolozsváron Kallós Zoltán RMDSZ-es oktatási államtitkárral és a történelmi magyar egyházak képviselőivel a jelenleg közvitára bocsátott új oktatási törvénytervezetről. A történelmi magyar egyházak képviselőivel sorra került találkozóról beszámolva Kallós Zoltán, a Szabadságnak adott interjújában elmondta: A megbeszélésen több probléma is felmerült a felekezeti oktatással kapcsolatban. [...] Kiderült, a romániai egyházak képviselői kedden Bukarestben személyesen is találkoztak Sorin Cîmpeanuval, az oktatási tárca vezetőjével, aki megígérte: átgondolja, és módosításra javasol majd néhány

kifogásolt törvénycikkelyt. [...] Amikor a törvénytervezet elkészült, az RMDSZ számára az volt a legfontosabb, hogy azok a kisebbségi jogok, amelyeket a jelenleg hatályban levő 2011/1-es számú törvény szavatol, megmaradjanak az új törvényben is...”

Forrás: Szabadsag.ro: [teljes cikk >](#)

Európai transznacionális metaegyetem készül – a BBTE is részt vesz a létrehozásában

Az EUTOPIA Európai Egyetemi Szövetség, amelynek a BBTE is tagja, az egyike annak a 20 egyetemi szövetségnek, amelyeket az Európai Bizottság 2022. július 27-én, szerdán kiválasztott, hogy az elkövetkező 4 évben, mintegy 14 millió euró kezdőtőkével, közösen egy európai transznacionális metaegyetemet hozzanak létre, integrált akadémiai képzésekkel, személyzettel és egyetemi terekkel. [...] „Örömmel tölt el, hogy az EUTOPIA tagjai vagyunk, olyan régi hagyománnyal rendelkező és új egyetemek mellett, amelyeket közös értékeik kötnek össze [...] idézik a közleményben Daniel David egyetemi tanárt, a BBTE rektorát...” Forrás: Szabadsag.ro: [teljes cikk >](#)

Riport: Egységes szabályozást sürgetnek a népművészek, mert ellehetetlenítik működésüket

Egyáltalán nem kedveznek a vonatkozó romániai jogszabályok a kézműveseknek és népművészeknek, a koronavírus-járvány miatt ráadásul sokan kényszerültek arra, hogy abbahagyják ezt a tevékenységet, mert a munkájuk egyszerűen lehetetlenné vált. A kézműves mesteremberek, például bőrdíszművesek, fafaragók, hangszer- vagy szappankészítők esetében azonban nincs egységes kritériumrendszer, ami alapján ki tudnák érdemelni a minőségi termékeket igazoló védjegyet. Így ebben a szektorban a szakmabeliek minősítik egymást és az újoncokat. [...] A Székelyföldi Kézművesek Egyesületének alelnökével, Rigó Csillával kíséreltük meg körbejárni, hogy kit nevezhetünk kézművesnek, ki tartozhat a kézműves mesterek közé. [...] Erdélyben egyébként nincs kézműves képzés, „jobb híján” sokan a néprajz szakot végzik el, illetve a román–magyar határ mentén élők a Nádudvari Népi Kézműves Szakgimnázium és Kollégium képzésén tanulnak...” Forrás: Kronikaonline.ro: [teljes cikk >](#)

Elkezdődtek a 13. Kolozsvári Magyar Napok

A Kolozsvári Magyar Napok minden, amire a bizonytalan, változó társadalomban, a háború tőzszomszédságában szükség van: biztos pont, híd, békeajánlat, hangzott el vasárnap este a rendezvénysorozat nyitógáláján a Kolozsvári Állami Magyar Színházban. [...] Egy széthullóban lévő, de élő örmény közösség 360 fokos látószögben és egy nagyjátékfilm kiégett és menthetetlen viszonyainkról – így indult a XIII. Kolozsvári Magyar Filmnapok, amely augusztus 19-ig tart a Szamos-parti Tranzit Házban. A filmvetítések követően alkalom nyílik beszélgetni az alkotókkal, résztvevőkkel is...” Forrás: Maszol.ro: [teljes cikk >](#) [teljes cikk 2 >](#)

Képzőművészeti kiállítások a Kolozsvári Magyar Napokon

Többek közt Gergely István szobrászművész életművéből, Könczey Elemér grafikusművésznek alkotásaiból, Darvai Tünde és Forró Ágnes alkotásaiból nyílik kiállítás a 13. Kolozsvári Magyar Napokon, augusztus 14. és 21. közt. [...] Hibrid – ez a címe Könczey Elemér grafikusművész, lapunk munkatársa új kiállításának, amely szombaton nyílt meg a Kolozsvári Magyar Napok keretében a Művészeti Múzeumnak otthont adó Bánffy-palotában. [...] Nagy érdeklődés övezte a Gergely István szobrászművész (1939–2008) életművéből nyílt kiállítást, amely a Kolozsvári Magyar Napok keretében nyílt meg szombaton délután...” Forrás: Kronikaonline.ro: [teljes cikk >](#) [teljes cikk 2 >](#) [teljes cikk 3 >](#)

Elkezdődött az első kolozsvári Magyar Egyházzenei Fórum

A kolozsvári Vallásszabadság Házában szervezték az első Magyar Egyházzenei Fórum ünnepélyes megnyitóját péntek délután. A 13. Kolozsvári Magyar Napok társrendezvényeként megszervezett fórum augusztus 12-17. között várja az érdeklődőket. Kolozsvár kilenc templomában hat nap alatt 40 kortárs magyar zeneszerző 77 egyházi alkotása csendül fel, liturgikus keretek között vagy koncert formájában. Az ünnepélyes megnyitón részt vettek a magyar történelmi egyházak vezetői, akik egyben a rendezvény fővédnökei is...” Forrás: Szabadsag.ro: [teljes cikk >](#)

Klasszikus orosz könyvklub indul Kolozsváron

Orosz klasszikust olvasni rendbontás, az önfejlesztés kimagasló művészete. A kolozsvári Octavian Goga Megyei Könyvtár magyar részlege augusztustól kezdődően egy friss kezdeményezésnek, klasszikus orosz könyvklubnak lesz a házigazdája. [...] Az augusztustól induló könyvklub eseményeit megtisztelti jelenlétével Bartalis Judit, a BBTE Orosz Nyelv és Irodalom Tanszékének egyetemi docense, a könyvklub szakmai védnöke, aki az orosz kultúra szakavatott ismerőjeként segíti a szervezők munkáját...” Forrás: Szabadsag.ro: [teljes cikk >](#)

Közzétették a legjobb ukrain felsőoktatási intézmények rangsorát

Az osvita.ua közzétette az ukrain felsőoktatási intézmények 2022. évi rangsorát, melyet hatodik éve a Tarasz Sevcsenko Kijevi Nemzeti Egyetem vezeti. [...] A mezőgazdasági felsőoktatási intézmények listáján a Nemzeti Bioerőforrás- és Természetgazdálkodási Egyetem az első. A pedagógiai felsőoktatási intézmények között a Franko nevét viselő Drohobicsi Állami Pedagógiai Egyetem az éllovas. A Danilo Halickij Lvivi Nemzeti Orvostudományi Egyetemet ismerték el Ukrajna legjobb egészségügyi oktatási intézményének. A Kijevi Nemzeti Kulturális és Művészeti Egyetem vezeti a felsőoktatási intézmények rangsorát „művészetek” kategóriában...” Forrás: Karpataljalap.net: [teljes cikk >](#)

ZNO: Teljesíthető volt a multiteszt

Véget ért az érettségi fő vizsgaidőszaka. A tanárok elmondása alapján nem érte meglepetés a diákokat, viszont sokakban a végére már lankadt a motiváció. A három tantárgy feladatainak megoldására meghatározott kevés idő, a szokatlan körülmények és a fordítás hiánya mind-mind stressz faktor volt. Oktatókat kérdeztünk arról, hogyan értékeli az idei multidiszciplináris tesztet. [...] A multidiszciplináris teszt nem kötelező, de előnyt jelent a felvételinél. A három tantárgyat magába foglaló számítógépes teszt megoldására 120 perc állt rendelkezésre. Már az első két hétben 116 ezer jelentkező vett részt a több tantárgyból álló nemzeti multi teszt megírásán – közölte Szerhij Skarlet. Az oktatási miniszter elmondása szerint 6556 résztvevő ért el 200 pontot a vizsgán...” Forrás: Kiszó.net: [teljes cikk >](#)

A Nagydobronyi kistérség felkészült a jelenléti oktatásra

A háború miatt, a jelenlegi állami szabályzat kötelezővé teszi az óvóhelyek kialakítását, amelyek nélkül az intézmények nem működhetnek. Az óvóhelyeknek minősítési eljárás kellett átesniük, melynek lebonyolítására létre lett hozva egy bizottság. A bizottság tagjai között voltak a rendkívüli helyzetek szolgálatának (DSZNSZ) és a rendőrségnek a munkatársai is. A bizottság, mind a 18 óvóhely minősítését pozitívan bírálta el. [...] Készen állunk a jelenléti oktatásra! számolt be róla a Nagydobronyi kistérség Facebook-oldala. [...] Kistérségünk területén 10 oktatási intézmény működik, amelyből 8 kommunális és 2 egyházi fenntartású. [...] Ami a biztonságot és a rendelkezésre álló óvóhelyeket illeti, Ukrajnában az iskoláknak körülbelül egyharmada áll készen az új tanév megkezdésére „offline módban”, azaz jelenléti oktatással – jelentette ki Denisz Monasztirszkij belügyminiszter augusztus 3-án...” Forrás: Karpatin.ua: [teljes cikk >](#) [teljes cikk 2 >](#)

Videó: Sikeresen zárult a Kárpátaljai Nyári Kölcsey Pedagógusakadémia

Az oklevelek kiosztásával zárult az augusztus 8–12. között a Kárpátaljai Magyar Pedagógusszövetség (KMPSZ) Egy lépéssel Európához címmel megtartott Kárpátaljai Nyári Kölcsey Pedagógusakadémiája. Az idén szabadegyetem formájában megrendezett 30 órás képzésnek közel száz résztvevője volt. A programnak a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola (II. RF KMF) adott otthont. [...] A résztvevők a harminccórás továbbképzés alkalmával a Nyelvek és kultúrák az oktatásban (az EU-ban és Ukrajnában), Az oktatás digitalizációja, Lehet élmény a tanulás, A háború okozta sérüléseket enyhítő válaszok gyakorló pszichológusoktól témakörökben hallhattak előadásokat. [...] A pedagógusakadémia első napján Orosz Ildikó tartott előadást a tanterv fogalmáról. [...] Cserniczkó István, a Rákóczi-főiskola rektora A nyelvoktatás és az oktatás nyelve az EU határozatainak tükrében és Ukrajnában címmel adott elő...” Forrás: Karpataljalap.net: [teljes cikk >](#) [teljes cikk 2 >](#)

Beszélgetés: Demián József, filmrendező

Demián József rendezővel és operatőrrel nemrég Sepsiszentgyörgyön az Éjjeli őrjárat című filmje bemutatója alkalmával találkoztunk. És ha már megadatott, hogy a hetvenes-nyolcvanas évek román filmgyártásának egyik meghatározó alakjával hosszabban beszélgethettünk, igyekeztünk feleleveníteni [...] a múlt rendszer filmkészítési nehézségeit – a filmet ideológiai szempontból figyelő elvtársakról, az újravágások elrendeléséről, az általuk szükségesnek mondott kiegészítő jelenetek forgatását sürgető rendelkezésekről – és az ilyen körülmények közt is elért szakmai és közönségsikerről. És természetesen szóba került az országból való távozás, az ausztráliai megtelepedésben és az újrakezdésben rejlő buktatók. [...] Hogy lehet boldogulni Ausztráliában idegenként és nyelvtudás nélkül? [...] Csodák csodájára ott hamarosan megtaláltuk az Australian Film, Television and Radio School, azaz az ausztrál film-főiskola hirdetését, melyben az operatőri szakra tanszékvezetőt kerestek. [...] Nevedhez fűződik a 2000-ben Sydney-ben rendezett nyári olimpiai játékok hivatalos filmjének főopera-tőri munkája is...” Forrás: 3szek.ro: [teljes cikk >](#)

Hollandia magyarsága kegyelettel emlékezik Tóth Miklós életművére

Nagy idők tanúja volt Tóth Miklós, akit Isten hosszú élettel ajándékozott meg. 1925-ben Szekszárdon született, 2022. július 20-án Hágában hunyt el. A nyugat-európai, különösen pedig a hollandiai magyarok kulturális illetve egyházi életének elkötelezett szervezője volt, amely szolgálathoz a jogi, teológiai és filozófiai műveltsége predestinálta. Sorstársainak és a reá bízottaknak a védelmében példát mutatott, megtette amit megtehetett. Sokrétű munkásságának az értékelése hosszú fejezetet érdemel a közelmúlt holland-magyar kapcsolatainak történetében. A Hollandiai Magyar Szövetség, a Hollandiai Mikes Kelemen Kör és a Hollandiai Magyar Protestáns Keresztyén Lelkigondozó Szolgálat egyik alapítójaként vezető tisztségben pástorolta és képviselte a népe ügyét, egészen a közelmúltig....” Forrás: Hongaarsefederatie.nl: [teljes cikk >](#)